

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Stolt Elina Maria	Telia Tunnistus	25.10.2024 12:22:23 UTC+03:00
Itkonen Raimo Eino	Telia Tunnistus	25.10.2024 13:10:22 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (30 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

Luonnonsuojelulain mukainen poikkeamislupa

Asianumero: MH 7862/2024

Lupaviranomainen

Metsähallitus
Osoite: Opastinsilta 12 C, 00520 Helsinki
Yritys- ja yhteisötunnus: 0116726-7
kirjaamo@metsa.fi

Yhteyshenkilö(t)

Nimi: Asko Ijäs
Puhelin: 0406373901
Sähköposti: asko.ijas@metsa.fi

Hakija

Suomen riistakeskus, 0201724-4
Osoite: Sompiontie 1, 00730 HELSINKI

Yhteyshenkilö luvanhakuhetkellä: Kari Karhula

Sähköposti: kari.karhula@riista.fi

Hakemus

16.10.2024, sähköpostitse

Suomen Riistakeskus (yhteyshenkilö Kari Karhula) hakee Metsähallitukselta lupaa vieraspetojen (minkki, supikoira) vähentämiseen ja niiden liikkumista koskevaan tutkimukseen valtion luonnonsuojelualueilla sekä Metsähallituksen hallinnassa olevilla, suojeleun varatuilla alueilla 1.1.2025-31.12.2028 väliselle ajalle.

Lupaa haetaan seuraaville toimenpiteille (lupahakemus ja kuvaukset käytettävistä menetelmistä on esitetty luvan liitteissä 4–6):

1. Suojelualueilla liikkuminen 1.8.–30.4. välisenä aikana vieraspetojen pyynnissä ja tutkimustarkoituksessa 1.5–30.6.
2. Supikoiran loukkupyynti elävänä pyytävillä loukuilla
3. Minkin rautapyynti tappavilla raudoilla
4. Supikoiran ja minkin pintapyynti
5. Supikoiran pyynti karkottavalla koiralla
6. Supikoiran vahtimispyynti
7. Riistakameroiden asettaminen pyynteihin (1.8.-30.4) ja tutkimukseen (1.5–30.6)
8. Lupa pienimuotoiselle haaskalle (riistanhoukuttimelle)
9. Lupa dronen käyttöön osana supikoiran seurantaa metsästys-, vieraslaji- ja ilmailulainsäädännön rajoitteet huomioiden

Vieraspetopyynnit toteutetaan vuosittain 1.8.–30.4. välisenä aikana. Toimenpiteet

liittyvät HELMI-vieraspetohankkeeseen, jota rahoittavat ympäristöministeriö sekä maa- ja metsätalousministeriö.

Luvalla tehtävä toiminta on jatkoa vastaavilla alueilla sekä pyynti- ja seurantamenetelmillä vuosina 2022–2024 tehdyille toimenpiteille, joille Metsähallitus on myöntänyt luvan (edellinen lupa MH 7664/2023).

Päätös

Lupa myönnetään hakemuksen mukaisena.

Luvan sisältö, lupa-alue ja voimassaolo

Metsähallituksen luontopalvelut myöntää Suomen Riistakeskukselle luvan minkin ja supikoiran vähentämiseen sekä vieraspetojen seurantaan liitteissä 4 ja 5 esitetyjä pyyntimenetelmiä sekä riistakameroita, dronea ja pienimuotoista haaskaa (riistanhoukutinta) käyttäen.

Lupa myönnetään valtion luonnonsuojelualueille sekä Metsähallituksen luontopalveluiden hallinnassa oleville, suojeluun varatuille alueille. Vieraspetopyynnit on sallittu vuosittain 1.8.–30.4. välisenä aikana. Tämä lupa toimii metsästyslain 46 § mukaisena lupana minkin ja supikoiran vähentämiseen.

Lupa myönnetään Metsähallituksen luontopalveluiden hallinnassa oleville kiinteistöille liitteessä 1 määritellyillä pyyntialueilla. Lupa-alueeseen kuuluu sekä perustettuja valtion luonnonsuojelualueita että suojeluun varattuja, julkisten hallintotehtävien taseessa (JHT) olevia alueita, joita ei ole perustettu luonnonsuojelualueiksi.

Lupa myönnetään eri alueille seuraavasti:

- Lupa myönnetään valituskelpoisena viranomaislupana luonnonsuojelualueille, joilla on voimassa vieraspetopyyntien tai seurantojen toteuttamiseen vaikuttavia liikkumisrajoituksia. Lupa sisältää näiden luonnonsuojelualueiden osalta oikeuden poiketa alueelle asetetuista liikkumisrajoituksista, kun se on luvalla tehtävien toimenpiteiden osalta tarpeen. Muu liikkuminen liikkumisrajoitusalueilla on kielletty. Lupa liikkumisrajoituksista poikkeamiseen myönnetään Laajalahden, Ridasjärven, Medvastön ja Stormossenin ja Läppträsketin luonnonsuojelualueille sekä Nuuksion kansallispuistoon siltä osin, kun pyyntialueet sijoittuvat kansallispuiston liikkumisrajoitusalueille.
- Lupa myönnetään valituskelpoisena viranomaislupana luonnonsuojelualueille, joilla vieraspetojen vähentäminen tai tehtävä tutkimus edellyttävät poikkeamista alueen rauhoitusmääräyksistä. Lupa rauhoitusmääräyksistä poikkeamiseen myönnetään Laajalahden luonnonsuojelualueelle ja Teerikankaan vanhojen metsien suojelualueelle.
- Lupa myönnetään maanomistajan suostumuksena valtion luonnonsuojelualueille, joilla minkin ja supikoiran vähentäminen on sallittu luonnonsuojelulain (9/2023) 50 § nojalla ja joille ei ole luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksissä tai järjestyssäännössä asetettu liikkumisrajoituksia. Maanomistajan suostumuksesta ei ole mahdollista valittaa.
- Lupa myönnetään maanomistajan suostumuksena luonnonsuojelualueiden ulkopuolisille, julkisten hallintopalveluiden taseessa oleville ja Metsähallituksen Luontopalveluiden hallinnassa oleville kiinteistöille. Maanomistajan suostumuksesta ei ole mahdollista valittaa.

Pyyntialueet on esitetty luvan liitteessä 1 ja lupaan kuuluvat valtion luonnonsuojelualueet liitteessä 2. Suojeluun varattuja alueita, joita ei ole perustettu lakisääteiksi luonnonsuojelualueiksi, ei ole lupapäätöksessä eritelty.

Tällä päätöksellä suostumusta ei myönnetä vieraspetojen vähentämiseen pyyntialueeseen 4 kuuluvalla Linnansaaren kansallispuiston alueella (KPU060008). Linnansaaren kansallispuiston osalta suostumus myönnetään erillisellä päätöksellä.

Lupa koskee Suomen Riistakeskuksen kullekin pyyntialueelle nimittämiä

riistasuunnittelijoita sekä alueelle nimettyjä HELMI-vieraspetohankkeen vieraspetopyytäjiä. Ajantasainen lista pyyntialueiden vastuuhenkilöistä sekä kullakin pyyntialueella toimivista vieraspetopyytäjistä on tarkastettavissa Suomen Riistakeskuksesta.

Alkaa: 01.01.2025

Päätyy: 31.12.2028

Lupa tulee voimaan valitus- ja tiedoksisaantiajan jälkeen. Lupa tulee lainvoimaiseksi aikaisintaan valitusajan päätyttyä, mikäli siitä ei ole tehty valituksia. Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, katsotaan päätöksen saajan saaneen asiakirjan tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Lupa voidaan peruuttaa, jos sen ehtoja ei noudateta.

Lupapäätöksen perustelut

Helmi-vieraspetohankkeen tavoitteena on parantaa tärkeiden lintuvesien tilaa ja niiden suojeluarvoja vieraspetojen (minkki, supikoira) pyyntitoimilla 8 hoitoalueella. Hanke toteutetaan Metsähallituksen ja Suomen Riistakeskuksen kesken. Lisäksi hankkeeseen osallistuu metsästysseuroja ja metsästäjiä, jotka vastaavat käytännön vieraspetopyynneistä. Tämä lupa on toinen kahdesta samaa hanketta koskevasta luvasta ja se kattaa Suomen Riistakesvastuulla olevat pyyntialueet Uudenmaan ja Savo-Karjalan alueella. Pyyntialueet on esitetty liitteessä 1.

Supikoira ja minkki on määritelty Suomessa kansallisesti merkityksellisiksi, haitallisiksi vieraslajeiksi vuonna 2019 toteutetuilla lainsäädännön muutoksilla (Valtioneuvoston asetus 704/2019). Supikoira kuuluu lisäksi EU:ssa haitallisiin vieraslajeihin. Minkki ja supikoira aiheuttavat merkittävää vahinkoa paikalliseen lintukantaan ja niiden vähentäminen on nostettu tärkeäksi toimenpiteeksi kansallisessa vieraslajien hallintasuunnitelmassa. Erityisesti kevättalvella (maalis-huhtikuu) tehtävä vieraslajien poisto on tehokkainta kannan hallintaa, koska se kohdistuu lisääntyvään kannanosaan.

Suojeluarvojen turvaamisen lisäksi Helmi-vieraspetohanke tuottaa mm. riistakameroiden ja dronen avulla avulla tutkimustietoa siitä, miten tehopyynti vaikuttaa vieraspetokantoihin. Tätä tietoa voidaan edelleen hyödyntää mm. vieraspetokantojen hallinnassa ja tulevien vieraspetopyyntien suunnittelussa. Tältä osin luvan mukainen toiminta tukee myös luonnonsuojelualueiden merkitystä luonnontutkimuksen edistämässä (LSL 1 §).

Lupaan kuuluvat suojelualueet on esitetty liitteessä 2. Suurimmalla osalla pyyntialueisiin kuuluvista lupa-alueista minkin ja supikoiran vähentäminen on sallittu metsästyslain 7 luvussa säädetyn mukaisesti luonnonsuojelulain (LSL, 9/2023) 50 § nojalla. Näille alueille lupa myönnetään maanomistajan suostumuksella. Osalla pyyntialueisiin kuuluvista kansallispuistoista tai luonnonsuojelualueista on voimassa alueen perustamisasetuksessa tai järjestyssäännössä asetettuja liikkumisrajoituksia, joista poikkeaminen edellyttää LSL (9/2023) 56 § nojalla myönnettävää viranomaislupaa. Lisäksi pyyntialueisiin kuuluu alueita, joiden rauhoitusmääräys poikkeaa nykyisestä luonnonsuojelulaista ja joilla vieraspetojen vähentäminen edellyttää edelleen LSL:n mukaista poikkeamislupaa.

Luvalla sallitut toimet mahdollistavat luonnonsuojelualueiden suojelutavoitteiden kannalta tärkeän ja tehokkaan vieraslajien kannanhallinnan, joka parantaa erityisesti luonnonsuojelualueen linnuston tilaa. Pyyntit ja seurannat suunnitellaan siten, etteivät ne aiheuta haittaa pesimä- tai muuttolinnustolle. Erityisesti koirilla tapahtuva kevätpyynti lopetetaan jo ennen pyyntiajan loppumista, mikäli sen havaitaan häiritsevän alueella pesivää tai levähtävää linnustoa. Lisäksi liikkumista rantaniityillä, joille näkyvästi kerääntyä levähtäviä ja ruokailevia lintuja, vältetään.

Kullekin pyyntialueelle on laadittu pyyntisuunnitelma, jossa huomioidaan alueen luontoarvot, lajisto ja mahdollinen muun maankäyttö. Pyyntit ovat jatkoa alueilla vuosina 2022–2024 tehdyille toimenpiteille. Metsähallitus katsoo, etteivät vieraspetopyynnit ja vieraspetojen seuranta luvan ehtojen mukaisesti toteutettuna uhkaa luonnonsuojelualueiden tai suojeluun varattujen alueiden suojeluperusteena olevia luontoarvoja.

Vaikutukset Natura-alueisiin

Lupa-alueet kuuluvat seuraaviin Natura-alueisiin: Bånbergetin aarnialue (FI0100091), Heinä-Suvanto-Hetejärvi (FI0900046), Iisalmen lintuvedet (FI0600056), Iso-Juurikan-Leveävaaran alue (FI0700083), Iso-Kylmä (FI0500053), Juurikkasuo-Vehka- ja Uuhilampi (FI0500006), Kirkkonummen saaristo (SAC/SPA) (FI0100026/FI0100105), Kosulanlampi-Pieni Raudanvesi (FI0500044), Kukkomäen metsä (FI0404008), Kutajärven alue (FI0306006), Lapinjärvi-Teerikangas (FI0900103), Leppäselkä - Pätkönlampi (FI0500041), Leukaniemi-Tyllinjärvi (FI0414008), Matalajärvi (FI0100092), Mertajärvi-Pieni-Selkiäinen (FI0900130), Mustasuo (FI0305004), Mutiansaari (FI0406008), Pernajanlahtien ja Pernajan saariston merensuojelualue (FI0100078), Pitkäkorpi (FI0349001), Porvoonjoen suisto-Stensböle (FI0100074), Putkilahti-Ruskeaperä (FI0500038), Pähkinäkukkula (FI0306004), Päätyeenlahti (FI0700003), Päätye-Sepänniemi (FI0700148), Riihikallio - Pilknamäki (FI0301001), Ringinsuo-Heinälamminsuo (FI0500008), Siikalahti (FI0415007), Siikalahti, Sammallampi, Rautalahti (FI0415001), Sysmäjärvi (FI0700001), Tervajärven rotko (FI0406007), Tiirismaa (FI0306003), Tohmajärven lehdot (FI0700038), Tornioniemi (FI0500131), Tungträsketin vanha metsä (FI0100075), Vaahersalonlampi (FI0500172), Vanjärvi, Märjäntienmäki ja Laukkamäki (FI0100041), Vanjärvi-Laukkamäki (FI0100103), Värtsilän laakso (FI0700025) ja Värtsilän laakson luontokokonaisuus (FI0700004).

Metsähallitus katsoo, ettei luvan ehtojen mukainen toiminta aiheuta merkittävää haittaa tai heikennä pyyntialueille sijoittuvien Natura-alueiden suojeluperusteena olevia luonnonarvoja.

Lupaehdot

Lupa ei sisällä oikeutta maastoliikenteeseen, johon tarvittaessa tulee hakea erillistä lupaa.

Pyynteissä tulee noudattaa tämän luvan ehtojen lisäksi perustettujen luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksiä sekä metsästyslain (615/1993) määräyksiä ja niitä asetuksia, joita on sen nojalla annettu. Luvan saaja vastaa siitä, että pyynteihin osallistuvat henkilöt noudattavat näitä.

Lupa-alueilla toimittaessa tulee noudattaa alueelle laadittua pyyntisuunnitelmaa, jossa on huomioitu alueiden mahdollinen muu käyttö, alueen luontoarvot sekä alueella voimassa olevat laidunalue- ja metsästysvuokrasopimukset. Pyynteistä ja mahdollisesta pyyntisuunnitelman päivitystarpeista tulee tiedottaa Metsähallituksen yhteyshenkilöä (projektipäällikkö Mikko Toivola, Eräpalvelut, mikko.toivola@metsa.fi)

Luonnonsuojelualueelle ei saa pystyttää hankkeen yhteydessä pysyviä rakenteita. Pyydykset ja kamerat tulee asettaa maastoon siten, etteivät ne vahingoita alueen puustoa tai kasvillisuutta. Luvan haltija vastaa pyynti- ja kuvauspaikkojen siivoamisesta pyyntikauden jälkeen. Mahdolliset näkyvät ravintohoukuttimien jäännökset tulee viedä pois alueelta pyyntikauden päättyessä. Alueelle ei saa jäädä toiminnasta huomiota herättäviä jälkiä tai roskia.

Luonnonsuojelualueella tulee liikkua niin, että vältetään kasvillisuuden vahingoittumista ja maaston kulumista. Tarpeetonta häiriötä luonnolle ja alueen muille

käyttäjille tulee välttää. Pyyntien järjestämisessä on huomioitava luonnonsuojelualueen virkistyskäyttö ja toimittava siten, ettei pyynti aiheuta haittaa eikä vaaraa muille kävijöille.

Tutkimuksessa käytettävät kamerat tulee sijoittaa ja suunnata siten, että ne kuvaavat vain pyynnissä käytettäviä ravintohoukuttimia, niillä käyviä eläimiä sekä muita vieraspetotutkimuksen kannalta oleellisia paikkoja, ei ympäristöä yleisesti eikä siellä mahdollisesti liikkuvia ihmisiä. Kameroiden sijaintia saa muuttaa lupakauden aikana pyyntien tehostamiseksi sekä tutkimustiedon laadun parantamiseksi.

Tallennettu kuva ja ääni ovat henkilötietoja, jos yksityishenkilö on niistä tunnistettavissa. Jos kamerat tallentavat tunnistettavaa kuvaa tai ääntä, kyse on henkilötietojen automaattisesta käsittelystä, johon sovelletaan lähtökohtaisesti tietosuojalakia (1050/2018). Tallentavan kameravalvonnan (kuvaamisen) harjoittaja käsittelee henkilötietoja kamerajärjestelmän avulla ja on siten rekisterinpitäjä, jonka tulee toteuttaa valvonta kaikilta osin tietosuojalain mukaisesti. Kuvat, joihin tallentuu tunnistettavia henkilöitä, on hävitettävä. Luvan haltija vastaa kertyneen materiaalin käytöstä ja hävittämisestä kaikissa tilanteissa.

Pyynneissä ja tutkimuksessa käytettävät pyyntilaitteet ja kamerat on merkittävä siten, että niistä käyvät ilmi luvan haltijan yhteystiedot, lisätiedot Helmi-vieraspetohankkeesta sekä tämän luvan numero (MH 7862/2024). Tietojen avulla lupaviranomainen voi tarkastaa pyyntivälineiden ja kameroiden luvallisuuden. Tarvittaessa alueen muille käyttäjille tulee kertoa kuvaamisen tarkoituksesta ja luvanmukaisuudesta.

Tämä lupa ei oikeuta luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettujen lajien keräämistä, pyydystämistä, tappamista tai häiritsemistä (LSL 70 § ja 74 §). Näiden lajien osalta mahdollinen näytteenotto edellyttää lisäksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa (LSL 83 §).

Luvan saaja vastaa muiden pyyntien mahdollisesti edellyttämien viranomaislupien hakemisesta tai tarvittavien ilmoitusten teosta kyseisille viranomaisille.

Luvan saajan on noudatettava näiden ehtojen lisäksi luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksiä ja järjestyssääntöä.

Alueella tulee liikkua niin, että vältetään kasvillisuuden turhaa talleantumista ja maaston kulumista. Tarpeetonta häiriötä luonnolle ja alueen muille käyttäjille tulee välttää.

Alueelle ei saa jättää toiminnasta jälkiä tai roskaa.

Lupa tai kopio siitä on pidettävä mukana luvan mukaista toimintaa harjoitettaessa.

Raportointi

Luvan haltijan tulee raportoida luvan käytöstä sähköpostitse vuosittain helmikuun loppuun mennessä.

Raportoinnissa voidaan hyödyntää HELMI-vieraspetohankkeen raportointipohjia ja sovittuja menetelmiä (liite 6). Raportit toimitetaan Metsähallituksen kirjaamoon (kirjaamo@metsa.fi) mainiten luvan käsittelijän nimi ja luvan numero (MH 7862/2024).

Hakijan tulee välittömästi raportoida Metsähallitukselle havaitsemistaan ongelmista tai Metsähallituksen toimintaa vaativista epäkohdista.

Sovelletut säännökset

Valtioneuvoston asetus Laajalahden luonnonsuojelualueesta (974/1989): 5 §
Asetus vanhojen metsien suojelusta (1115/1985): 5 §
Valtioneuvoston asetus Uudenmaan maakunnan luonnonsuojelualueista (332/2021): 3 §
Ympäristöministeriön asetus Uudenmaan maakunnan luonnonsuojelualueista (333/2021): 3 §
Valtioneuvoston asetus Etelä-Karjalan maakunnan luonnonsuojelualueista (1076/2019): 3 §
Ympäristöministeriön asetus Etelä-Karjalan maakunnan luonnonsuojelualueista (1077/2019): 3 §
Ympäristöministeriön asetus Pohjois-Karjalan maakunnan luonnonsuojelualueista (141/2021): 3 §
Valtioneuvoston asetus Etelä-Savon maakunnan luonnonsuojelualueista (204/2019): 3 §
Ympäristöministeriön asetus Etelä-Savon maakunnan luonnonsuojelualueista (205/2019): 3 §
Laki Nuuksion kansallispuistosta (118/1994): 2 a §
Laki eräiden uusien luonnonsuojelualueiden perustamisesta valtionmaille annetun lain (634/1956): 21 b §
Laki eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta kansallispuistoiksi ja luonnonpuistoiksi (674/1981)
Laki eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta soidensuojelualueiksi (676/1981): 3 §
Asetus eräistä valtion omistamille alueille perustetuista soidensuojelualueista (933/1981): 2 §
Asetus eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta soidensuojelualueiksi (801/1985):
Järvisuon-Ritassaarensuon soidensuojelualueen järjestyssääntö (3528/2009), annettu Vantaalla 15.9.2009
Ringinsuon soidensuojelualueen järjestyssääntö (3570/2009), annettu Vantaalla 15.9.2009
Juurikkasuon soidensuojelualueen järjestyssääntö (3569/2009), annettu Vantaalla 15.9.2009
Luonnonsuojelulaki (9/2023): 1, 50, 56, 70, 74 ja 83 §
Laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta (1709/2015): 11 ja 16 §
Valtioneuvoston asetus vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta (704/2019)
Metsästyslaki (615/1993): 7, 46 §
Tietosuojalaki (1050/2018)
Laki Metsähallituksesta (234/2016)
Ympäristöministeriön asetus Metsähallituksen eräiden julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista vuosina 2024 ja 2025 (96/2024): 2 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen valittamalla muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on liitteenä.

Hinta

Lupa on maksuton.

Esittelijä

Elina Stolt, Palveluomistaja

Ratkaisija

Raimo Itkonen, Tiimivastaava

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Asiaa koskeva merkintä on tämän asiakirjan ensimmäisellä sivulla.

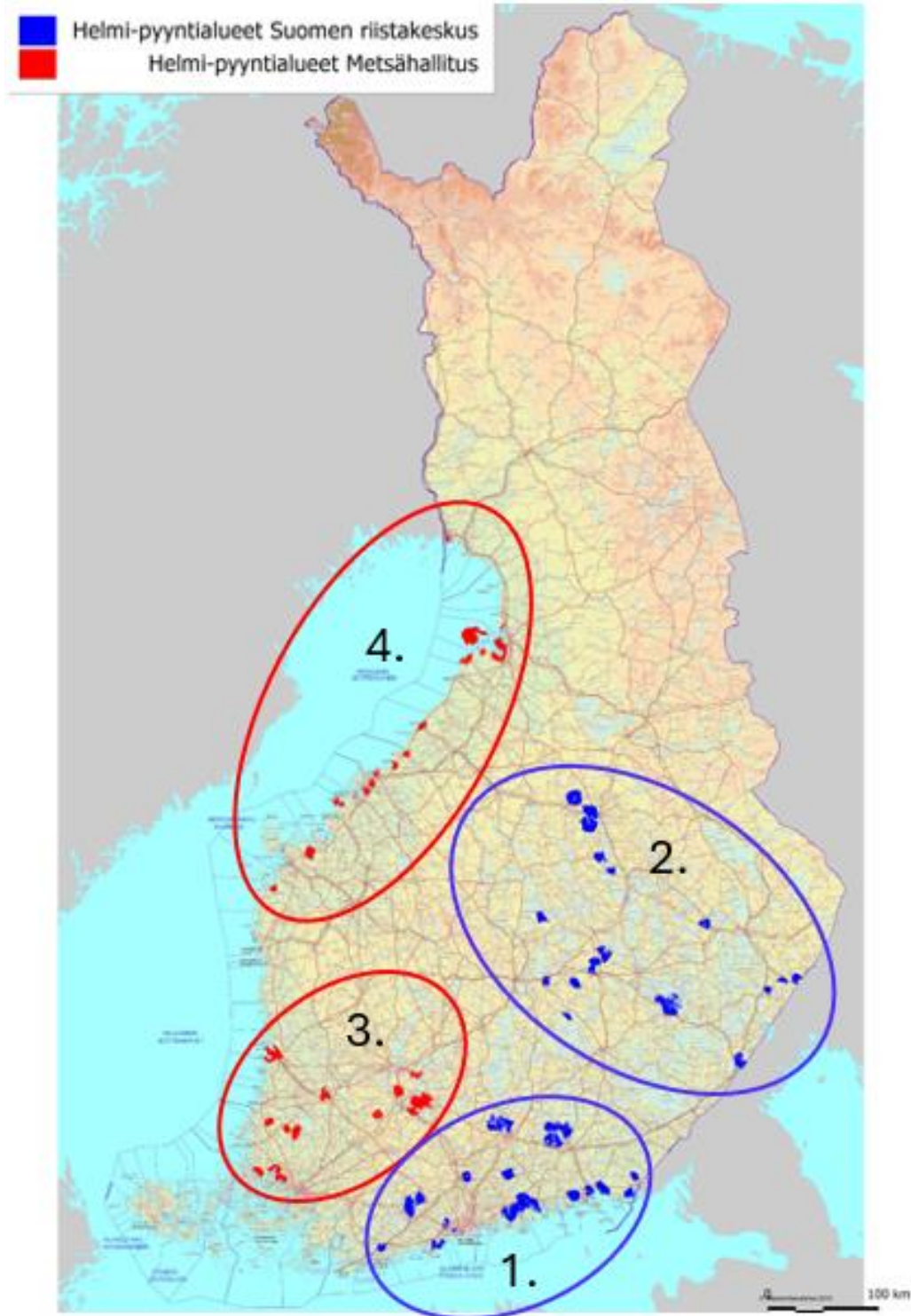
Liitteet:

- Liite 1. Pyyntialueet
- Liite 2. Lupaan kuuluvat valtion luonnonsuojelualueet
- Liite 3. Valitusosoitus
- Liite 4. Lupahakemus
- Liite 5. Pyyntimenetelmät
- Liite 6. Raportointi

Tiedoksi:

Metsähallitus
Kunnat
Alueelliset ELY-keskukset
Suomen Riistakeskus
Ympäristöministeriö
Suomen Ympäristökeskus
Alueelliset luonnonsuojelupiirit

Liite 1. Metsähallituksen ja Suomen riistakeskuksen pyynti- ja vastuualueet vuosina 2025–2028. Tämä lupa koskee Suomen Riistakeskuksen vastuulla olevia kohteita (sininen taustaväri).

Liite 2. Lupaan kuuluvat valtion luonnonsuojelualueet. Taulukossa esitetään lisäksi peruste vieraspetojen vähentämiseksi sekä mikäli alueella on voimassa liikkumisrajoituksia. Lihavoidulla esitetyille alueille lupa myönnetään valituskelpoisena viranomaispäätöksenä joko alueelle asetetun liikkumisrajoituksen tai yleisen rauhoitusmääräyksen vuoksi. Muille alueille lupa myönnetään maanomistajan suostumuksena.

Luonnonsuojelualue	Aluetunnus	Rauhoituspäätös	Vieraspetojen vähentämisen peruste	Liikkumisrajoitus
Laajalahden luonnonsuojelualue	ESA010002	VnA 974/1989	VnA 974/1989, 5 §	Kyllä
Medvastön ja Stormossenin luonnonsuojelualue	ESA300543	VnA 332/2021	LSL 50 §	Kyllä
Ridasjärven luonnonsuojelualue	ESA300524	YmA 333/2021	LSL 50 §	Kyllä
Tungträsketin vanhan metsän luonnonsuojelualue	ESA300573	YmA 333/2021	LSL 50 §	Ei
Porvoon Stormossenin luonnonsuojelualue	ESA300603	YmA 333/2021	LSL 50 §	Ei
Saltfjärdenin luonnonsuojelualue	ESA300623	VnA 332/2021	LSL 50 §	Ei
Läppträsketin luonnonsuojelualue	ESA300666	VnA 332/2021	LSL 50 §	Kyllä
Laukkamäen lehdon ja Puttisaaren luonnonsuojelualue	ESA300677	YmA 333/2021	LSL 50 §	Ei
Siikalahden luonnonsuojelualue	ESA300741	Vna 1076/2019	LSL 50 §	Ei
Keskimaan luonnonsuojelualue	ESA300779	YmA 1077/2019	LSL 50 §	Ei
Stormossenin ja Degermossenin luonnonsuojelualue	ESA301179	YmA 333/2021	LSL 50 §	Ei
Sätöslahti-Laikanlahti-Pitkälähden luonnonsuojelualue	ESA301782	YmA 141/2021	LSL 50 §	Ei
Iso-Juurikan luonnonsuojelualue	ESA301783	YmA 141/2021	LSL 50 §	Ei
Sysmäjärven luonnonsuojelualue	ESA301784	YmA 141/2021	LSL 50 §	Ei
Koskelan luonnonsuojelualue	ESA301794	YmA 141/2021	LSL 50 §	Ei
Tohmajärven lehtojen luonnonsuojelualue	ESA301825	YmA 141/2021	LSL 50 §	Ei
Päätyeenlahden luonnonsuojelualue	ESA301841	YmA 141/2021	LSL 50 §	Ei
Leppäselän luonnonsuojelualue	ESA302109	YmA 205/2019	LSL 50 §	Ei
Pitkäniitunkankaan luonnonsuojelualue	ESA302111	YmA 205/2019	LSL 50 §	Ei
Värtsilän laakson luonnonsuojelualue	ESA302220	YmA 141/2021	LSL 50 §	Ei
Ringinsuon-Heinälamminsuon luonnonsuojelualue	ESA302300	VnA 204/2019	LSL 50 §	Ei
Putkilahden-Ruskeaperän luonnonsuojelualue	ESA302364	VnA 204/2019	LSL 50 §	Ei
Vaahersalonlammen luonnonsuojelualue	ESA302366	YmA 205/2019	LSL 50 §	Ei
Tornioniemen luonnonsuojelualue	ESA302367	YmA 205/2019	LSL 50 §	Ei
Iso-Kylmän luonnonsuojelualue	ESA302465	YmA 205/2019	LSL 50 §	Ei
Nuukсион kansallispuisto	KPU010030	Laki 118/1994	LSL 50 §	Kyllä
Järvisuon-Ritassaarensuon soidensuojelualue	SSA010001	Laki 676/1981, asetus 933/1981	Asetus 933/1981 + järjestyssääntö	Ei
Ringinsuon soidensuojelualue	SSA060025	Laki 676/1981, asetus 933/1981	Asetus 933/1981 + järjestyssääntö	Ei
Juurikkasuon soidensuojelualue	SSA060026	Asetus 801/1985	Asetus 801/1985 + järjestyssääntö	Ei
Teerikankaan suojelualue	VMA090062	Asetus 1115/1983	Asetus 1115/1983, 5 §	Ei

Liite 3. Valitusosoitus.

1. VALITUSOSOITUS

(Laki Metsähallituksesta 21 §, luonnonsuojelulaki 134 §)

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen kirjallisella valituksella.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava seuraavat asiat:

- valittajan nimi ja kotikunta
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelämä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja, jollei asiamiehenä toimi asianajaja tai yleinen oikeusavustaja.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- jos päätös on luovutettu asianomaiselle, asianomaisen asiamiehelle tai lähetille, tiedoksisaantipäivä ilmenee päätöksessä olevasta leimasta
- jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee saantitodistuksesta
- jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksi- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä
- jos päätös tai kuulutus sen nähtävänä pitämisestä on julkaistu virallisessa lehdessä tai julkisella kuulutuksella ilmoitustaululla, katsotaan tiedoksisaannin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jolloin kuulutus virallisessa lehdessä on julkaistu tai kuulutus pantu ilmoitustaululle.
- jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, katsotaan päätöksen saajan saaneen asiakirjan tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmän voi toimittaa hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä tai asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Postittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Valituksen on saavuttava viranomaiselle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä, jotta valitus voidaan tutkia. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivää, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän virka-ajan päättymiseen.

Käsittelymaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Hallinto-oikeuden osoite

Helsingin hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Tuomioistuimet-talo, Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI

Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI

Faksi: 029 56 42079

Sähköposti: helsinki.hao(at)oikeus.fi

Puhelin: 029 56 42000

POIKKEAMISLUPAHAKEMUS / RIISTAKAMEROIDEN KÄYTTÖLUPA HELMI-VIERASPETOHANKKEESSA

Hakija / hanke Suomen riistakeskus / Helmi-vieraspetohanke	Päyhteyshenkilö / Puh Projektipäällikkö: Kari Karhula / 050 3068090 Riistatalouspäällikkö: Jarkko Nurmi /
Hoitoalueiden yhteyshenkilöt / <u>Vuonna 2024</u> Tomi Nevalainen (Kaakkois-Suomi) Jyri Mononen (Uusimaa) Ilkka Järvinen (Pirkanmaa-Häme) Jussi Ruskeala (Keski-Suomi) Veijo Kröger (Savo-Karjala) <u>Vuodesta 2025 alkaen</u> Riistasuunnittelija (Savo-Karjala/Keski-Suomi) Riistasuunnittelija (Uusimaa/Kaakkois-Suomi)	Pyynnin vastuuhenkilöt Metsähallitus pitää lintuvesikohtaista listaa alueella toimivista Helmi-vieraspetohankkeen vieraspetopyytäjistä. Ajantasainen lista saatavissa Metsähallituksesta.
Luvan myöntäjä Metsähallitus	Poikkeusluvan haku aika 01.01.2025 – 31.12.2028 (Hankeaika)
Hakukohteet Katso liitteet 4 ja 5	
Yhteenvedo <p>Helmi-vieraspetohankkeen vuodelle 2024 haetaan poikkeuslupaa vieraspetojen pyyntiin, lupaa riistakameroiden asettamiseen pyynnissä ja tutkimustarkoituksessa. Tämän lisäksi haetaan lupaa joihinkin pyyntiin liittyviin toimiin. Pyynti- tai pyyntiä avustavat toimitukset otetaan kokonaisuutena huomioon suojelukohteiden monimuotoisuuden edistäminen eikä niistä jää jälkiä alueiden luontoon. Toimet eivät täten heikennä alueiden suojelun perusteena olevia luonnonarvoja.</p> <p>Pyyntitoimia on tarkoitus toteuttaa hankkeessa 1.8-30.4 välisenä aikana. Koirilla tapahtuvan pyynnin osalta mahdollinen häiriövaikutus estetään hyödyntämällä riistakamerahavaintoja tai muuta tuoretta jälkihavaintoa. Tämän lisäksi supikoiria voidaan havainnoida kehittyneellä lämpökameralla varustetulla dronella. Mikäli suojelutavoitteiden kannalta merkittävän häiriövaikutuksen syntymistä ei pystytä varmuudella estämään pidättäydytään pyynnistä kokonaan.</p> <p>Alueella käytetään pyyntimenetelminä supikoiran loukkupyntiä, minkin rautapyntiä ja supikoiran/minkin pintapyntiä, luolapyntiä karkottavalla koiralla sekä vahtimismetsästystä.</p>	

Tarkemmat tiedot hakemuksesta.
----

1. Poikkeuslupa

1.1 Helmi-vieraspetohanke ja vieraspetopyynti hankkeessa

Helmi-vieraspetohanke on Suomen riistakeskuksessa ja Metsähallituksessa 1.5.2021 käynnistynyt vieraspetopyyntihanke. Hanke on ympäristöministeriön sekä maa- ja metsätalousministeriön rahoittama ja se tähtää haitallisten vieraspetojen tehokkaaseen poistoon 72 erityisen arvokkaalla Suomalaisella lintuvedellä. Tämä poikkeuslupahakemus on toimenpiteiden osalta toisinto aikaisemmin haetulle poikkeusluvalla, jotka myönnettiin Metsähallituksen toimesta vuonna 2024

Haitalliset vieraspedot eli supikoira ja minkki ovat yhtenä syynä monien arvokkaiden lintuvesien huonoon vesilintutuottoon. Helmi-vieraspetohankkeessa tähdätäänkin lintuvesien ja niiden lähiympäristöjen alueella vieraspetokantojen alentamiseen tehokkaan petopoiston avulla. Suomen riistakeskuksen ja Metsähallitus koordinoivat Helmi-vieraspetohanketta omina hankkeinaan. Suomen riistakeskuksen hoitovastuulla ovat 42 lintuveden vieraspetopyynnit ja Metsähallituksen vastuulla on 30 lintuvettä.

Vieraspetopyyntialueet on jaettu vuonna 2021 8 hoitoalueeseen, joista jokaisen alueen lintuvesien vieraspetopyyntejä organisoii riista- tai eräsuunnittelija. Suomen riistakeskuksen hoitoalueet ovat nykyisin Kaakkois-Suomi, Uusimaa, Keski-Suomi, Pirkanmaa-Häme ja Savo Karjala. Metsähallituksen hoitoalueet ovat Oulun seutu, Pohjanmaan rannikko ja Lounais-Suomi. Tulevan hankkeen myötä Pirkanmaan kohteet siirtyvät Metsähallituksen vastuulle, ja Pohjanmaan rannikko ja Oulun seutu yhdistyvät (liite 1). Jokaisella hoitokohteella on edelleen vastuhenkilö, joka organisoii omien kohteidensa vieraspetopyyntejä.

Helmi-vieraspetohankkeen vieraspetopyynnit tukevat Helmi-elinympäristöohjelmassa tehtäviä muita kunnostustoimenpiteitä. Myös vieraspetojen pyynti tullaan alueilla järjestämään suojelualueiden luontoarvot huomioiden. Alueilla käytetään vain sellaisia pyyntimenetelmiä mitkä eivät aiheuta pysyviä muutoksia alueen luontoon. Lähtökohtaisesti käytettäviä pyyntimenetelmiä ovat supikoiran loukkupyynti, minkin rautapyynti, supikoiran/minkin pintapyynti, luolapyynti karkottavalla koiralla ja vahtimisyönti (liite 2). Pyyntiä toteutetaan hankkeessa pyyntikohteilla 1.8.-30.4. mikäli alueen suojelupäätöksessä ei ole tiukempia

rajoituksia. Koirilla tapahtuvan pyynnin osalta mahdollinen häiriövaikutus estetään hyödyntämällä riistakamerahavaintoja tai muuta tuoretta jälkihavaintoa. Mikäli suojelutavoitteiden kannalta merkittävän häiriövaikutuksen syntymistä ei pystytä varmuudella estämään pidättyäytään koirapyynnistä kokonaan.

Vieraspetopyynnin raportoinnit hoidetaan Helmi-vieraspetohankkeen yleisten raportointiohjeiden mukaan (liite 3) ympäristöministeriölle sekä maa- ja metsätalousministeriölle, ELY-keskuksille ja Metsähallitukselle.

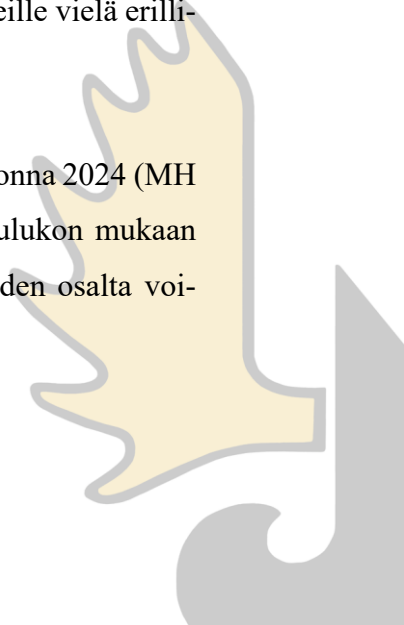
1.2 Vieraspetyyntien organisointi ja tulokset 2021-2024.

Helmi-vieraspetohanke on suurin Suomessa järjestetty vieraspetyntöhanke. Pyyntitoimintaa on kehitetty käytännössä 1.9.2021 alkaen Suomen riistakeskuksessa ja Metsähallituksessa. Hankkeessa on tähän mennessä saatu saaliiksi yli 12000 supikoiraa ja vajaat 2000 minkkiä. Turun yliopiston tekemän supikoirakannan seurannan mukaan supikoirakanta on saatu selvästi laskemaan käytännössä kaikilla hankkeen maakuntien kohdekokonaisuuksilla. Hankkeen tuloksista on vuoden 2024 alussa koottu laaja raportti, josta selviävät hankkeen toiminnallinen kokonaisuus. Raportin aineistot löytyvät Metsähallituksen Teams työtilasta.

1.3 Haettavat poikkeusluvut

Hankkeessa tarvitaan poikkeusluvut vieraspetyyntiin laajoille aluekokonaisuuksille, joilla on alueesta riippuen erilaisia rajoituksia. Läheskään kaikilla kohteilla vieraspetyynti ei ole luvanvaraista, mutta hakemukseen on listattu kaikki Metsähallituksen kiinteistöt, joille lupaa haetaan. Loukkujen ja riistakameroiden sijoittamiseen tarvitaan samoille alueille vielä erillinen maanomistajan lupa.

Vastaava lupa on myönnetty Metsähallitukselta Suomen riistakeskukselle vuonna 2024 (MH 7664/2023). Tällöin myönnetyn poikkeamisluvan yhteydessä toimitetun taulukon mukaan poikkeamisen tarve oli käyty läpi valtion maille perustettujen suojelualueiden osalta voimassa olleen suojelualueiden määräysten rajoitusten mukaisesti (liite 2a):

Luonnonsuojelualue	Aluetunnus	Rauhoituspäätös	Vieraspetojen vähentämisen peruste	Liikkumisrajoitus
Laajalahden luonnonsuojelualue	ESA010002	VnA 974/1989	VnA 974/1989, 5 §	Kyllä
Medvastön ja Stormossenin luonnonsuojelualue	ESA300543	VnA 332/2021	LSL 50 §	Kyllä
Ridasjärven luonnonsuojelualue	ESA300524	YmA 333/2021	LSL 50 §	Kyllä
Tungträsketin vanhan metsän luonnonsuojelualue	ESA300573	YmA 333/2021	LSL 50 §	Ei
Porvoon Stormossenin luonnonsuojelualue	ESA300603	YmA 333/2021	LSL 50 §	Ei
Saltjärdenin luonnonsuojelualue	ESA300623	VnA 332/2021	LSL 50 §	Ei
Läppträsketin luonnonsuojelualue	ESA300666	VnA 332/2021	LSL 50 §	Kyllä
Laukkamäen lehdon ja Puttisaaren luonnonsuojelualue	ESA300677	YmA 333/2021	LSL 50 §	Ei
Siikalahden luonnonsuojelualue	ESA300741	VnA 1076/2019	LSL 50 §	Ei
Keskimaan luonnonsuojelualue	ESA300779	YmA 1077/2019	LSL 50 §	Ei
Stormossenin ja Degermossenin luonnonsuojelualue	ESA301179	YmA 333/2021	LSL 50 §	Ei
Sätöslahti-Laikanlahti-Pitkälahden luonnonsuojelualue	ESA301782	YmA 141/2021	LSL 50 §	Ei
Iso-Juurikan luonnonsuojelualue	ESA301783	YmA 141/2021	LSL 50 §	Ei
Sysmäjärven luonnonsuojelualue	ESA301784	YmA 141/2021	LSL 50 §	Ei
Koskelan luonnonsuojelualue	ESA301794	YmA 141/2021	LSL 50 §	Ei
Tohmajärven lehtojen luonnonsuojelualue	ESA301825	YmA 141/2021	LSL 50 §	Ei
Päätteenlahden luonnonsuojelualue	ESA301841	YmA 141/2021	LSL 50 §	Ei
Leppäselän luonnonsuojelualue	ESA302109	YmA 205/2019	LSL 50 §	Ei
Pitkäniitunkankaan luonnonsuojelualue	ESA302111	YmA 205/2019	LSL 50 §	Ei
Värtsilän laakson luonnonsuojelualue	ESA302220	YmA 141/2021	LSL 50 §	Ei
Ringinsuon-Heinälamminsuon luonnonsuojelualue	ESA302300	VnA 204/2019	LSL 50 §	Ei
Putkilahden-Ruskeaperän luonnonsuojelualue	ESA302364	VnA 204/2019	LSL 50 §	Ei
Vaahersalonlammen luonnonsuojelualue	ESA302366	YmA 205/2019	LSL 50 §	Ei
Tornioniemen luonnonsuojelualue	ESA302367	YmA 205/2019	LSL 50 §	Ei
Iso-Kylmän luonnonsuojelualue	ESA302465	YmA 205/2019	LSL 50 §	Ei
Nuuksion kansallispuisto	KPU010030	Laki 118/1994	LSL 50 §	Kyllä
Järvisuon-Ritassaarensuon soidensuojelualue	SSA010001	Laki 676/1981, asetus 933/1981	Asetus 933/1981 + järjestyssääntö	Ei
Ringinsuon soidensuojelualue	SSA060025	Laki 676/1981, asetus 933/1981	Asetus 933/1981 + järjestyssääntö	Ei
Juurikkasuon soidensuojelualue	SSA060026	Asetus 801/1985	Asetus 801/1985 + järjestyssääntö	Ei
Teerikankaan suojelualue	VMA090062	Asetus 1115/1983	Asetus 1115/1983, 5 §	Ei

Tältä osin alueet ovat edelleen tässä hakemuksessa mukana ja siten poikkeamisen tarvekin olemassa.

Sen sijaan Metsähallituksen hallinnassa olevien YSA-alueiden osalta (päätöksen liite 2b. taulukko alla) alueet eivät sisälly tämän poikkeuslupahakemuksen kiinteistöihin. Kyseiset alueet siirtyvät metsähallituksen hoitovastuulle.

Luonnonsuojelualue	Aluetunnus
Sydänniemen luonnonsuojelualue (Uusi-Yrjölä) (YSA)	YSA045377
Rapolan Linnavuori (YSA)	YSA040412
Saunalahden tervaleppäkorpi (YSA)	YSA042896

Haemme lupaa seuraaville toimenpiteille 1.1.2025 - 31.12.2028 väliselle ajalle:

1. Suojelualueilla liikkuminen 1.8.-30.4. välisenä aikana vieraspetojen pyynnissä:
2. Supikoiran loukkupyynti elävänä pyytävillä loukuilla
3. Minkin rautapyynti heti tappavilla raudoilla
4. Supikoiran ja minkin pintapyynti
5. Supikoiran pyynti karkottavalla luolakoiralla
6. Supikoiran vahtimispyynti
7. Supikoirien etsintä kohteilla kehittyneen dronen avulla.

Suojelualueen vieraspetojen pyynti toteutetaan vuosittain 1.8.-30.4. välisenä aikana. Pyyntimenetelmät on kuvattu tarkemmin tämän hakemuksen liitteessä 2.

2. Riistakameroiden hyödyntäminen vieraspetojen pyynnissä

Helmi-vieraspetohankkeen vieraspetopyynnit tukevat Helmi-elinympäristöohjelmassa tehtäviä muita kunnostustoimenpiteitä. Kyseessä on siis luonnonhoitotoimi. Pyynti pyritään tekemään niin, että saadaan alueiden supikoirakanta alenemaan tasolle, jolla on positiivista vaikutusta myös alueen lintukantoihin. Tähän tarkoitukseen hyödynnetään riistakameroita. Riistakameroita tarvitaan erityisesti ns. supikoiran pintapyynnissä, jossa kamera asetetaan kuvaamaan pyyntitarkoituksessa olevaa haaskaa. Supikoiran tullessa haaskalle kamera ottaa kuvan ja lähettää sen hankkeen pilvipalveluun. Metsästäjä havaitsee kuvan ja menee paikalle koiran kanssa, joka etsii supikoiran ja pysäyttää sen. Metsästäjä poistaa supikoiran. Kaikessa pyynnissä pyritään siihen, ettei suojelualueelle aiheuteta häiriötä, eikä muuta käyttöä haitata.

Hankkeessa riistakameroita hoitavat nimetyt pyyntiryhmät, joissa on nimettyjä sopimuksen tehneitä metsästäjiä. Toimintaa seuraavat ja valvovat hankkeen suunnittelijat.

2.1 Riistakameroiden hyödyntäminen hankkeeseen liittyvässä tutkimuksessa

Helmi-vieraspetohankkeessa tutkitaan myös pyyntien vaikutusta alueen supikoirakantaan. Tutkimusta tehdään sekä haaskoille asennettavilla kameroilla, että satunnaisesti maastoon vietävillä kameroilla, Tutkimuksen suorittaa Turun yliopisto. Helmi-vieraspetohanke on mukana suunnittelemassa tutkimusta ja toimii apuna riistakamerakuva materiaalin tuottamisessa tutkimustarkoituksiin. Helmi-vieraspetohankkeen suunnittelijat myös asentavat suurimman osan tutkimuskäyttöön tarkoitetuista riistakameroista. Tällä hakemuksella haetaan lupaa myös riistakameroiden hyödyntämiseen tutkimustarkoituksessa.

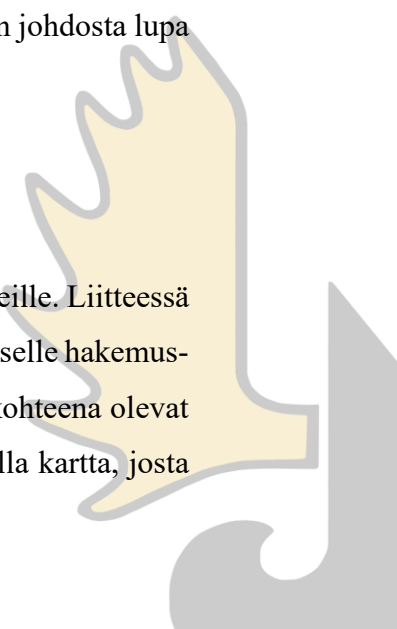
Haaskoille asennettavien kameroiden osalta Turun yliopisto laskee niille kertyvät supikoirakuvat. Kameroiden tuottama kuvamateriaali analysoidaan ja supikoirakuvista tehdään johtopäätöksiä alueen supikoirakannan koosta ja pyynnin vaikutuksista siihen.

2.2 Riistakameroiden asettamisesta yleisesti

Hankkeen pyyntialueet on rajattu laajoina varsinaisen lintuveden ympärille. Riistakamerat sijoitetaan tälle laajalle alueelle pyyntiteknisistä lähtökohdista käsin. Hankkeessa maastoon asennettavien riistakameroiden sijainteja ei kaikilla kohteilla vielä tiedetä. Osalla kohteista riistakameroita on jo pyyntitarkoituksessa maastossa. Ne sijaitsevat yksityisillä mailla ja niihin on tällöin pyydetty erikseen lupa alueen maanomistajalta. Huomattava osa hankkeen kameroista tullaan sijoittamaan muualle kuin Metsähallituksen hallinnassa oleville alueille. Koska pyyntitoimintaa kuitenkin optimoidaan hankkeen kuluessa voi eri kohteilla syntyä tarve vaihtaa kameran paikkaa ja sijoittaa se Metsähallituksen alueelle. Tämän johdosta lupa riistakameroiden asentamiselle haetaan kattavasti kaikille pyyntikohteille.

2.3 Haettavan luvan kohteet ja ajallinen tarve luvalle

Poikkeuslupaa haetaan tällä hakemuksella Suomen riistakeskuksen hoitokohteille. Liitteessä 1 on yleiskuvaus koko hankkeen kohteista. Erillisellä Metsähallituksen sähköiselle hakemuslomakkeelle liitetyllä excel-tiedostolla on lisäksi eritelty poikkeuslupahaun kohteena olevat kiinteistöt. Tämän lisäksi hakemuksen käsittelijälle on toimitettu sähköpostilla kartta, josta ilmenevät MH:n kiinteistöjen sijainnit Metsähallituksen hoitokohteilla

Hankkeen pyyntitoiminta ajoittuu aikavälille 1.8.- 30.4. Poikkeuslupaa asettaa riistakamerat pyyntitarkoituksessa haetaan koko tälle ajalle aikavälillä 01.01.2025-31.12.2028.

3.0 Poikkeuslupahaun kohteena olevat alueet

Poikkeuslupahakemuksen ja riistakamera luvan kohteena olevat alueet on esitelty kiinteistöluettelon ja kartan avulla liitteissä 4 ja 5.

09.10.2024

Hyödynnetyt pyyntimentelmät

1. Supikoiran loukkupyynti

Elävänä pyytävät loukut ovat tärkeä apuväline supikoirakannan vähentämisessä. Helmi-vieraspetohankkeessa käytetään niin sanottuja KaNu -tyyppisiä loukkuja (Kuva 2). Elävänä pyytävistä loukuista mahdolliset sivusaaliit voidaan vapauttaa pois vahingoittumattomina. Riskiä muiden lajien vahingoittumiseen ei siis ole. KaNu -tyyppiset loukut ovat tehokkaita supikoirapyödyksiä, ja niiden paras käyttöaika on elokuun puolivälistä huhtikuun loppuun.

Kuva 2. KaNu-tyyppinen loukku pyyntikunnossa. Loukun takana puussa elektroninen loukkuvahti.

Kanujen asennuksessa erityisesti taajamissa ja asutuksen lähetyvillä tulee ottaa huomioon ilkeivallan riski, ja tällaisilla alueilla ne tuleekin sijoittaa kasvillisuuden suojaan. Asutuksen lähellä ja taajamissa sijaitsevat loukut varustetaan Helmi-vieraspetohankkeesta kertovalla infokyltillä, josta käy ilmi hankkeen linnustonsuojeluun tähtäävä tarkoitus.

1.1. Kokeminen syötittäminen ja lopettaminen

Elävänä pyytävät loukut tulee metsästyslain mukaan kokea vähintään kerran vuorokaudessa. Nykyinen metsästyslaki kuitenkin mahdollistaa loukkujen elektronisen vahtimisen, ja Helmi-vieraspetohankkeessa käytetäänkin ”Minkpolice” merkistä elektronista loukkuvahtia. Minkpolice

09.10.2024

hälyttää loukun käyttäjälle loukun lauettua ja loukku käydään hälytyksen jälkeen tarkastamassa. Elektroninen loukkuvahti vähentää huomattavasti loukkupyyntiin tarvittavaa aikaa sekä vähentää suojelualueella ja sen ympäristössä liikkumista. Lisäksi se parantaa loukkujen pyyntitehoa, koska loukuilla on vähemmän ihmisen hajua.

Syöteinä loukuissa käytetään esimerkiksi kalaa/riistan teurasjätteitä tai muuta syötiksi soveltuvaa materiaalia. Syötit uusitaan säännöllisesti pyyntitehon maksimoimiseksi.

Supikoirien loukkuun lopettaminen hoidetaan pienikaliiberisellä luotiaseella nopeasti ja kivuttomasti. Lopettamisesta ilmoitetaan taajamien ja asutuksen lähetyvillä tarvittaessa hätäkeskukseen.

Loukut syötetään noin kerran viikossa ja tarkastetaan loukkuvahdin hälyttäessä. Loukuille kuljetaan lähtökohtaisesti aina samoja reittejä pitkin ja liikkuesssa pyritään välttämään alueita, jotka voisivat mahdollisesti häiritä muuttavaa linnustoa.

1.2 Loukkujen sijainnit ja lukumäärät

Helmi-vieraspetohankkeen supikoiraloukut sijoitetaan jokaisella lintuvedelle erikseen määritellylle pyyntialueelle. Loukkuja sijoitetaan sekä pyydetävän lintuveden välittömään läheisyyteen että lintuvedelle johtavien leviämisreittien varteen. Hankkeessa jokaisen lintuveden vieraspetopyyntiin on varattu 10 loukkuja. Määrät kuitenkin tasataan kohdekohtaisesti alueen koon ja tarpeen mukaan.

Hankkeessa hankitut Kanu-loukut on sijoitettu kohteille vuoden 2021-2022 aikana. Loukkujen sijainti kohteella (tammikuu 2022) selviää hankkeen raportointiaineistosta. Supikoiraloukut on sijoitettu supikoiranpyynnin kannalta parhaimpiin paikkoihin ja tässä on käytetty hyväksi paikallisten pienpetoaktiivien paikallistietämystä.

Lähtökohtaisesti sijoituspaikat ovat rantaniittyjen ulkopuolella puustoisilla kivennäismaa-alueilla. Käytännössä nämä paikat ovat usein jokien ja ojien varsia rantaniittyjen vaihettumisvyöhykkeellä, joissa supikoiratkin liikkuvat.

2. Minkin rautapyynti

Minkkejä pyydetään pääasiassa kaupallisesti saatavilla Jalmarin laatikkorauta tai Ihjäl nimisellä heti tappavalla (kuva 2) raudalla tai vastaavalla. Kumpikin on todettu tehokkaiksi välineiksi

09.10.2024

minkinpyynnissä. Molemmissa malleissa on metsästyslainkin vaatima suojakotelo, jonka avulla valikoidaan rautoihin haluttu saalis. Osassa loukuista on tätäkin vaatimusta pienempi kulkuaukko sivusaaliin minimoimiseksi. Pienennetyn kulkuaukon lisäksi hankkeessa minkkiä pyydetään luonnonsuojelualueilta ainoastaan minkin houkutushajusteilla. Sijoittelussa hyödynnetään myös tietämystä muiden lajien elintavoista, jolla edelleen vähennetään sivusaaliin mahdollisuutta. Ihmiselle tai kotieläimille raudat eivät aiheuta vaaraa.

Kuva 2. Ihjäl-mallinen hetitappava minkkirauta suojakotelossa.

2.1 Rautojen sijainnit ja lukumäärät

Helmi-vieraspetohankkeessa Jalmarin pyyntirautoja on otettu käyttöön noin 25 kpl / lintuvesi. Raudat on sijoitettu vuosina 2022 kanu-loukkujen tapaan lintuveden välittömään läheisyyteen ja minkkien kulkureiteille. Pyyntirautojen paikkoja vaihdellaan edelleen tarpeen mukaan minkkien kulkureittien löytämiseksi ja parhaimpien pyyntipaikkojen löytämiseksi. Osa pyyntilaitteiden sijainneista selviää raportointimateriaalista.

09.10.2024

Lähtökohtaisesti rautoja sijoitetaan minkkien kulkureiteille esimerkiksi ojien, purojen ja jokien varsille. Tarkoitus on sijoittaa minkkirautoja mahdollisimman paljon KaNu-loukkujen läheisyyteen, jotta ne voidaan tarkista loukkujen syötityksen yhteydessä. Muualla sijaitsevat raudat tarkistetaan n. kerran kuukaudessa. Minkkirautoilla ei pyydetä lajin lisääntymisaikana.

Pyynti koirien avulla

Koirilla tapahtuvat pyyntimuodot ovat yksi tehokkaan vieraspetopyynnin keskeinen elementti. Monet kokeneet supikoirat ja minkit osaavat välttää niille asetettuja pyydyksiä. Tällaisille vieraspetoyksilöille usein ainoa tehokas poistokeino on koirilla tapahtuva pyynti. Pintapyynti Helmi-kohteilla koskettaa pitkälti supikoiran pyyntiä. Minkin aktiivinen koirapyynti on harvemmin tuloksellista tiheän kasvillisuuden valtaamilla alueilla.

3.1 Pysäyttävä koira / Pintapyynti

Pysäyttävällä koiralla pyynti tai kansanomaisemmin ”pintapyynti” on yksi tehokkaimmista keinoista poistaa supikoiria. Koiran tehtävänä on löytää supikoira ja pidätellä sitä haukulla paikallaan, kunnes metsästäjä ehtii paikalle ja lopettaa saaliin. Pintapyynnissä käytetään apuna lähettäviä riistakameroita ja erilaisia supikoirahoukuttimia kuten koirannappuloita. Riistakamerakuvan tultua koira pyritään päästämään mahdollisimman pian tuoreelle supikoiran jäljelle. Tällöin koira saa nopeasti supikoiran pysäytettyä. Pysäyttävinä koirina käytetään yleensä seisovia tai pystykorvaisia metsästyskoirarotuja. Myös minkkiä voidaan joillakin alueilla pyytää pinnalta.

Pysäyttävällä koiralla tapahtuva pyynti ei jätä merkkejä alueen ympäristöön. Pyynnistä todistavat ainoastaan riistakamerat ja niiden edessä olevat supikoirahoukutteet. Lähtökohtaisesti nämä pyritään kuitenkin sijoittamaan suojelualueiden ulkopuolelle, mikäli se on mahdollista. Näiden ns. ”pintapyyntipisteiden” pitämiseen tarvitaan aina erillinen maanomistajan lupa.

Supikoira on yöaktiivinen eläin. Tämän johdosta pysäyttävällä koiralla toteutettava supikoiran pintapyynti ajoittuu pääasiassa öiseen aikaan. Käytännössä odotetaan, että pintapyyntipisteeltä saadaan kuva supikoirasta, jonka jälkeen metsästäjä menee paikalle ja päästää koiran supikoiran perään. Koira pysäyttää supikoiran ja metsästäjä lopettaa eläimen. Pintapyyntipistettä käytettäessä

09.10.2024

supikoira saadaan yleensä pysäytettyä muutaman sadan metrin päähän syöttipaikasta, jolloin toiminta aiheuttaa hyvin vähän häiriötä ympäristölle.

Supikoiran pintapyynnissä käydään supikoiran liikkumisaktiivisuuden mukaan. Pääasiassa pyynti sijoittuu nollan yläpuolella olevaan kevät ja syysaikaan, supikoirat liikkuvat vähemmän pakkaskeleillä. Supikoiran pintapyyntiä ei tehdä lajin lisääntymisaikana. Kevään ja syksyn pintapyyntiä ei harjoiteta, mikäli siitä arvioidaan aiheutuvan häiriöriski alueen linnustolle. Käytännössä tämä riski estetään hyödyntämällä nykyteknikkaa, jolloin esim. riistakamera tms. havainnolta laitetaan koulutettu koira supikoiran jäljelle. Tällöin koiran kohde-eläin voidaan varmistaa, eikä häiriötä muille eläimille käytännössä pääse syntymään. Pyynti pyritään kevään ja alkusyksyn aikaan suorittamaan siten, että rantaniityillä liikkuminen olisi mahdollisimman vähäistä.

3.2 Luolapyynti karkottavalla koiralla

Karkottavalla koiralla tapahtuvassa pyynnissä supikoira pyritään karkottamaan koiran avulla esiin esimerkiksi kivikasasta, juurakon alta tai luolasta. Karkottavalla koiralla pyydetessä luolastoja ei tarvitse kaivaa, kuten pysäyttävällä luolakoiralla pyydetessä. Karkottavalla koiralla saadaan pyydettyä supikoiria tehokkaasti sellaiseltakin alueelta, jossa ei voida käyttää pintapyyntikoiraa. Usein pintapyynnin yhteydessä supikoirat pakenevat louhikoihin ja kantojen alle, joista ne voidaan poistaa karkottavalla luolakoiralla. Nämä kaksi pyyntimenetelmää siis ovat toisiaan tukevia.

Karkottavalla luolakoiralla pyytäminen ei jätä jälkiä maastoon, sillä karkottavaa koiraa käytettäessä luolia ei tarvitse kaivaa auki. Parhaimmillaan karkottava koira onkin kivien alusten, rumpuputkien ja kantokasojen puhdistamisessa supikoirista. Myöskään karkottavaa koiraa ei käytetä, jos siitä havaitaan muuttoaikana olevan häiriötä linnustolle.

3. Supikoirien vahtimispyynti / Kyttäyspyynti

Vahtimismetsästyksessä supikoiria pyritään houkuttelemaan yleensä ruoka/hajustehoukuttimilla tiettyyn ennalta valmisteltuun paikkaan. Paikalla vierailevat supikoirat ammutaan houkuttelupaikalle joko kiväärillä tai haulikolla. Hyvälle paikalle perustetulta vahtimispaikalta voidaan poistaa supikoiria tehokkaasti.

09.10.2024

Supikoirahoukuttimena voidaan käyttää esimerkiksi riistan/kalanperkeitä, koirannappulaa tai kaupallisia supikoirahajusteita. Luonnonvaraista houkutusmateriaalia käytettäessä houkutuspaikkaa ei tarvitse tarkastuttaa eläinlääkärillä. Perustettuja houkutuspaikkoja voidaan käyttää myös pysäyttävällä koiralla pyydetessä.

Helmi-vieraspetohankkeessa vahtimispyynti pyritään järjestämään pääasiassa luonnonsuojelualueiden ulkopuolisella suojavyöhykkeellä. Aina tämä ei kuitenkaan ole mahdollista ja luonnonsuojelualueen houkutuspaikat pyritään toteuttamaan mahdollisimman huomaamattomasti, ja siten että niistä ei jää jälkiä maastoon. Houkuttimina voidaan näissä tapauksissa käyttää maltillista määrää koirannappulaa tai supikoirien houkutushajustetta. Houkutuspaikkeen perustaminen vaatii aina maanomistajan luvan.

4. Supikoirien etsintä dronen avulla

Kehittyneet dronet on varustettu lämpökameralla ja tehokkaalla zoom-kameralla. Laitteilla on mahdollista paikallistaa ja varmistaa supikoiran sijainti. Vuonna 2023 Helmi-vieraspetohankkeen tekemissä ja tukemissa drone-testauksissa on huomattu kehittyneiden drone-laitteiden teho supikoirien paikallistamisessa erityisesti tiheistä lintuvesien ympäristöön sijoittuvissa ruovikoissa.

Supikoiria voi pyytää ruovikoista koirilla pintapyyntillä. Pyynti on usein kuitenkin tehotonta, koska supikoirien on todettu pystyvän eksyttämään koirat mm. uimalla kaislikoiden vesirajaan. Toisinaan liejuiset kaislikot kantavat supikoiraa, mutta upottavat pyynnissä käytettyä koira. Tällöin supikoirat pääsevät pakenemaan pyyntiin käytettyä koira. Mitä lyhyempi koiran työmäärä kaislikossa on, sen vähemmän hyvää pyyntikoira tarvitsee väsyttää. Tähän auttaa tieto siitä, että kaislikossa varmasti on supikoira. Drone laitteella tehdyt paikannukset parantavat jälkikäteen suoritettujen pyyntien tehoa ja samalla vähennetään koirapyyntistä aiheutuvaa aktiivista toimintaa ruovikossa. Tämä vähentää myös työstä syntyvää häiriötä alueelle. Laitteella ei lennetä avoimella vesialueella, mikä saattaa aiheuttaa häiriötä esim. lepäileville hanhille.

Etsintään kelvolliset laitteet ovat vielä useiden tuhansien eurojen arvoisia, eikä niitä siten ole mahdollista hyödyntää laajasti. Useilla kohteilla laitteita voitaisiin kuitenkin Helmi-hankkeessa hyödyntää supikoirien etsintään. Työssä saataisiin myös lisää tietoa siitä miten paljon supikoirat

09.10.2024

hyödyntävät ruovikoita. Tämä lisäksi myös kokonaisuutena ymmärrystä näiden ruovikkoalueiden merkityksestä supikoirien poistamisessa lintuvesikohteilta.

Droneja hyödynnetään hankkeessa siten kuin niitä on voimassa olevan metsästys- ja vieraslajilainsäädännön, sekä ilmailulainsäädäntö huomioiden mahdollista hyödyntää. Laitteet ovat Metsähallituksen laitteita ja niitä lentävät koulutuksen käyneet operaattorit.

Liite 3. Raportointi ja seuranta

1. Seuranta ja raportointi

Vieraspetosaaliiden, pyyntiponnistuksen ja supikoirakantojen seuranta on kiinteä osa Helmi-vieraspetohanketta. Seurantojen ja raportointien avulla seurataan pyyntialueiden vieraspetokantojen kehittymistä, sekä kerätään tietoa mm. alueittain tehokkaimmista pyyntimenetelmistä. Seurannoista saatujen tietojen avulla pyyntitoimintaa voidaan edelleen kehittää.

Saaduista tuloksista on vuosittain koostettu raportti joka vetää yhteen pyyntitoiminnan tuloksia saaliiden ja pyynteihin käytetyn panostuksen osalta. Raporttimateriaalin suuren koon vuoksi se on laitettu jakoon erillisestä ulkoisesta TEAMs-työtilasta. Työtilaan on koottu sekä koosteraportti, tilastotietoa ja karttamateriaalia saaliiden sijoittumisesta hoitoalueille. Seurantojen ja raportointien koostamisesta vastaa Suomen riistakeskuksen Helmi hanketiimi.

1.1 Supikoirakantojen seuranta

Helmi-vieraspetohankkeen osana Turun yliopisto on suorittanut supikoirakantojen seurantaan riistakamera-aienostoon perustuen. Helmi-hankkeen resurssien pienentyessä satunnaisten riistakameroiden asettamisesta kohteille joudutaan luopumaan. Hankkeessa kertyy kuitenkin edelleen huomattava määrä kuva-aineistoa pyyntitarkoituksessa olevilta riistakameroilta. Tätä materiaalia voidaan edelleen hyödyntää supikoirakannan koon seurannassa. Mahdollinen aineistoon perustuva tutkimus suoritetaan osin Turun yliopiston suorittamalla riistakamerannoilla ja osin Suomen riistakeskuksen Oma riista järjestelmästä saatavilla saalistietoaaineistoilla.